

JIJ & POLITIE

KEN JE RECHTEN EN PLICHTEN!

Wat moet je doen als de politie je op straat controleert? Wat mag de politie en wat mag jij? Een paar tips en waarschuwingen.

GEDRAG & COMMUNICATIE

BLIJF RUSTIG

Probeer kalm en vriendelijk te blijven, werk mee. Hou je stem en lichaamstaal onder controle. Uitdagerend of arrogant gedrag kan de situatie uit de hand doen lopen. Haal je handen rustig uit je zakken en maak oogcontact. Laat merken dat je niets te verbergen hebt.

Het is een controle, geen confrontatie. Leg uit wat de controle met je doet en beantwoord de vragen van de agent. Je kan vragen waarom je wordt gecontroleerd, maar weet dat de politie niet verplicht is om te antwoorden. Wil je iets niet vertellen? Vraag dan of je verplicht bent om te antwoorden.

STEL VRAGEN

Tijdens de controle kan de politie je identiteitskaart opvragen. Werk rustig mee. Je kan wel kritische vragen stellen: *Waarom word ik gecontroleerd? Heb ik een overtreding begaan? Ben ik verdachte? Is er een signalement?*

Agenten zijn strikt genomen niet verplicht om je te vertellen waarom ze je controleren.

FILM

Volgens het internationaal recht mag je een politieactie filmen. Een filmpje kan bewijzen hoe de politie zich gedroeg en wat jij zei of deed. Maar in België kan je er toch problemen mee krijgen, omdat de wet onduidelijk is. Tot de wet verbetert, ben je best voorzichtig.

Enkele tips: probeer duidelijk te maken dat je filmt en hinder de agenten niet. Deel de beelden niet op sociale media, behalve als je toestemming hebt van de agenten of iedereen volledig onherkenbaar maakt (privacy). De politie mag je beelden niet wissen, maar kan wel je telefoon in beslag nemen als hij gelinkt wordt aan een misdrijf.

WIE IS WIE BIJ DE POLITIE?

Wijkteam: aanspreekbaar, zorgt voor leefkwaliteit in de wijk
Interventie: patrouilleert en komt tussen bij dringende interventies
Speciale eenheden (SRT in Antwerpen): specifiek opgeleide politiemensen die tussenkomen in gevaarlijke situaties

Een agent in uniform draagt altijd een naamplaatje. Agenten in burger moeten zich identificeren met hun dienstkaart als ze je bijvoorbeeld controleren of fouilleren én als de situatie dat toelaat.

RECHTEN & Plichten

IDENTITEITSCONTROLE

Vanaf 15 jaar moet je verplicht je identiteitskaart op zak hebben. De politie kan je identiteit controleren als ze een grondige reden hebben om te vermoeden dat je de orde verstoort, een misdrijf hebt gepleegd (of wil plegen) of wordt opgespoord. Controles mogen niet willekeurig of zomaar gebeuren.

Je moet je identiteitskaart niet alleen tonen, ook afgeven. Als je je met geweld verzet tegen een identiteitscontrole, kan de politie je aanhouden.

WANNEER MAG DE POLITIE JE FOILLEREN?

Soms mag de politie je op straat fouilleren, bijvoorbeeld als ze een gegronde reden hebben om te vermoeden dat je een wapen draagt, als je wordt aangehouden of bij sommige openbare bijeenkomsten. Een fouillering mag in geen geval willekeurig gebeuren.

MAG DE POLITIE ZOMAAR JE HUIS BINNEN?

Om je huis binnen te komen en te doorzoeken heeft de politie een huiszoekingsbevel nodig (behalve bij heterdaad). Hier mag je altijd om vragen voor je ze binnenlaat. Als je het zelf goed vindt, mag de politie ook zonder huiszoekingsbevel naar binnen.

KLACHT INDIENEN

Als je je onterecht gecontroleerd, slecht behandeld of gediscrimineerd voelt, kan je klacht indienen. Dit is niet eenvoudig, maar wel belangrijk. Discriminatie melden kan je bij Unia.

Er zijn nog verschillende andere mogelijkheden:

- Klacht indienen kan bij de korpschef of de dienst Intern toezicht van het korps in kwestie.
- Je kan je richten tot het Comité P.
- Je kan naar de ombudsdienst van de stad gaan.
- Ben je jonger dan 18, dan kan je terecht bij het Kinderrechtencommissariaat.

HANDIGE WEBSITES

- www.amnesty-international.be/etnischprofileren
- www.unia.be
- www.comitep.be
- www.kinderrechten.be (jonger dan 18)
- www.obspol.be (enkel in het Frans)
- www.quelsdroitsfacealapolice.be (enkel in het Frans)